

Metsäluonnon monimuotoisuus ja omat arvot

Tavoite: Metsäluonnon monimuotoisuuden tärkeyden ymmärtäminen. Omien arvojen pohtiminen.

Kohderyhmä: 7.–9. lk

Kesto: 20–30 min

Tarvikkeet: –

Tällä rastilla puhutaan metsäluonnon monimuotoisuudesta ja sen häviämisestä eli luontokadosta sekä omasta metsäsuhteesta ja ilmaistaan omia mielipiteitä niistä.

Alkukeskustelu

- Kuka osaisi kertoa mitä tarkoittaa luontokato?
Luontokato tarkoittaa luonnon monimuotoisuuden nopeaa köyhtymistä eli esimerkiksi lajien lukumäärä vähenee ja erilaisten elinympäristöjen määrä vähenee. Suomen metsissä luontokato aiheuttaa esimerkiksi lintujen, hyönteisten ja kasvien uhanalaistumista ja erilaisten metsätyyppien harvinaistumista.
- Mitä tarkoittaa, kun joku laji on uhanalainen?
Laji on vaarassa hävitä kokonaan.
- Arvaatteko, kuinka iso osa Suomen lajeista on uhanalaisia?

1/9 lajeista on uhanalaisia. 30% Suomen uhanlaisista lajeista asuu metsissä.

- Minkä veikkaatte olevan syynä sille, että metsien lajit ovat vähenemässä ja luontokato on jo todellinen ongelma?

Metsien monimuotoisuus on uhattuna avohakkuiden, lahoppuun hävittämisen sekä viime vuosikymmeninä harjoitettujen yksipuolistavan metsänhoidon ja soiden ojituksen seurauksena. Nykyään metsänhoitotavat ovat monipuolisemmat, lahoppuun määrää metsissä on lisätty ja soiden uudisojitukset on lopetettu. Nämä toimet ovat oikean suuntaisia, mutta eivät riittäviä, joten lisää toimia tarvitaan. Metsätalouden muutosten lisäksi luontokatoa ehkäistään metsien suojelulla.

- Arvaatteko, kuinka suuri osa Suomen metsistä on kokonaan suojeltuja eli metsätalouskäytön ulkopuolella?

WWF:n mukaan Etelä-Suomen metsistä on suojeltu n. 3 % ja Pohjois-Suomen metsistä 10 %.

Omat arvot -janatehtävä

Ohjaaja valitsee metsästä sopivan janan, jonka päätepisteet ovat maastossa selvästi näkyvissä kuten kaksi puuta. Oppilaille esitetään väittämiä ja he asettuvat janalle sen mukaan, mitä mieltä ovat väittämästä. Janan toinen pää kuvaa "täysin samaa mieltä" ja toinen pää "täysin erimieltä" vaihtoehtoja. Koska kyse on omista arvoista ja mielipiteistä, ei väriä vastauksia ole olemassa. Jokaisen kysymyksen jälkeen keskustellaan aiheesta: esim. "Miksi olet siinä kohdassa janaa?".

Väittämät:

- Metsä ja luonto ovat minulle tärkeitä.
- Metsässä liikkuminen on olennainen osa hyvinvointiani.
- Metsä on minulle tärkeä paikka rauhoittumiseen ja ajatusten selkeyttämiseen.
- Minulla ei ole erityistä yhteyttä metsään, se on vain maisema muiden joukossa.
- Metsä on minulle vieras tai pelottava ympäristö.
- Jokainen metsän pienikin ötökkä ja kasvi on tärkeä.
- Ihmisellä on oikeus hyödyntää omistamaansa metsää haluamallaan tavalla.
- Metsiä tulisi mielestäni hoitaa niin, että luontoarvot säilyvät.
- Metsiä tulisi suojella lisää, vaikka se vähentäisi niistä saatavaa rahallista tuottoa.

**4H Mennään
metsään**

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Valkeakosken 4H-yhdistyksen Mennään metsään 4H -hanke on saanut avustusta ympäristöministeriön hallinnonalan ympäristökasvatuksen ja -valistuksen hankeavustuksena 2025.